

MOTIVERINGSNOTA AAN DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Betreft:

Ontwerp van besluit van de Vlaamse Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme tot afbakening van het gecontroleerde overstromingsgebied **Kasteelmolen** te Maarkedal

Samenvatting

Het gecontroleerde overstromingsgebied Kasteelmolen te Maarkedal werd door het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen in samenspraak met het gemeentebestuur van Maarkedal en de Vlaamse Milieumaatschappij ontworpen om een oplossing te bieden voor de wateroverlast in de deelgemeenten van Maarkedal (Schorisse en Maarke) en Oudenaarde (Leupegem).

Met dit besluit worden deze overstromingsgebieden afbakening. Daardoor worden de financiële instrumenten zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot uitvoering van de onteigening ten algemene nutte, het recht van voorkoop, de aankoopplicht en de vergoedingsplicht van toepassing voor eigenaars en gebruikers van percelen (gedeeltelijk) gelegen in het GOG.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Het ontwikkelen van gecontroleerde overstromingsgebieden is een maatregel in het kader van het terugdringen van overstromingsrisico's.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het verminderen van wateroverlast en overstromingsschade binnen het stroomgebied van de Maarkebeek, is een belangrijke doelstelling van het in 2015 opgestelde Riviercontract enerzijds en van de 'Integrale gebiedsvisie Maarkebeekvallei' dd. 2018 anderzijds. Terwijl het Riviercontract zich vooral focuste op de reductie van overstromingsschade, worden overstromingen in de Integrale gebiedsvisie veel ruimer beschouwd dan louter een te vermijden oorzaak van schade. Op basis van deze trajecten bleek de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden door de waterloopbeheerders een aangewezen instrument om wateroverlast en -schade te vermijden (Zie "kadernota" bij de MER-sreeningsnota in bijlage).

Op de Maarkebeek zijn GOG's Borgtmolen, Romansmolen, Kasteelmolen en Pauwelsbeek gepland. Ook op de Pauwelsbeek is een GOG noodzakelijk, dat reeds formeel afgebakend werd als overstromingsgebied in het Stroomgebiedbeheerplan van de Bovenschelde 2016-2021. Op de zijbeek Nederaalbeek is reeds een GOG gerealiseerd (2005).

Daarnaast wordt de aandacht ook gevestigd op het hemelwater- en droogteplan van de gemeente Maarkedal en het Landinrichtingproject "Maarkebeek" (Water-Land-Schapsproject 1.0) die in opmaak zijn en acties omvatten die op verschillende aspecten bijdragen aan de klimaatrobuustheid van de vallei, het verminderen van overstromingsschade en het beperken van erosie.

2. INHOUD

Als maatregel om wateroverlast te beperken kunnen door waterbeheerders gecontroleerde overstromingsgebieden worden aangelegd.

De gecontroleerde overstromingsgebieden **Borgtmolen, Romansmolen, en Kasteelmolen te Maarkedal** werden door **het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen in samenspraak met het gemeentebestuur van Maarkedal en de Vlaamse Milieumaatschappij** ontworpen om een oplossing te bieden voor de wateroverlast in de deelgemeenten van dorpskernen van Maarkedal (Schorisse en Maarke) en Oudenaarde (Leupegem). Bij hevige neerslag is nodig het water op te houden om woongebieden en infrastructuur te beschermen. De waterloop treedt immers regelmatig uit haar oevers, met schade tot gevolg.

In het Stroomgebiedbeheerplan van de Bovenschelde 2022-2027 is de formele afbakening van de GOG's Borgtmolen, Romansmolen en Kasteelmolen respectievelijk opgenomen als actie 6_F_0301, 6_F_0302 en 6_F_0303 opgenomen. Voor deze formele afbakening van de GOG's is de Provincie is-Vlaanderen voorzien als initiatiefnemer.

Om onder andere de impact op het huidig grondgebruik bij de realisatie van deze overstromingsgebieden tot een minimum te beperken, worden niet alle percelen die onder water zullen komen, verworven. Er wordt ernaar gestreefd de innames te beperken tot de delen waarop gebouwd wordt, zoals een dijk of verdeelconstructie.

Door het gebied af te bakenen als overstromingsgebied zijn de financiële instrumenten (recht van voorkoop, aankoopplicht en vergoedingsplicht) van toepassing. Ze worden onder meer ingezet om eigenaars en gebruikers van gronden te vergoeden voor de mogelijke schade door de actieve inschakeling van de gronden in het waterbeheer.

Indien de eigenaar van het perceel door de ingebruikname van het overstromingsgebied een ernstige waardevermindering van het onroerend goed ondervindt of indien de leefbaarheid van de bestaande bedrijfsvoering ernstig in het gedrang komt, krijgt hij de mogelijkheid zijn perceel te laten aankopen door de waterbeheerder. Naast de aankoopplicht kunnen de gebruikers van de landbouwgronden in de door de waterbeheerder ingerichte overstromingsgebieden ook vergoed worden voor de opbrengstderving die het gevolg is van het mogelijk frequenter overstromen van hun percelen na de ingebruikname van het overstromingsgebied.

In uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 tot uitvoering van de onteigening ten algemene nutte, het recht van voorkoop, de aankoopplicht en de vergoedingsplicht van titel I van het decreet integraal waterbeleid van 18 juli 2003, gecoördineerd op 15 juni 2018 wordt hier het ontwerp van afbakeningsbesluit van **het gecontroleerde overstromingsgebied Kasteelmolen te Maarkedal** voorgelegd.

Met artikel 1 wordt het gecontroleerd overstromingsgebied **Kasteelmolen te Maarkedal** afgebakend en de betrokken kadastrale percelen opgesomd.

Artikel 2 wijst op de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID/HET PROVINCIEBESTUUR VAN OOST-VLAANDEREN

De aankoopprijs van de onroerende goederen wordt berekend op basis van de vergoedingsregels die gelden voor onteigeningen ten algemene nutte. Het is de Vlaamse Grondenbank die de prijs bepaalt. Zij beschikken over voldoende referentiepunten met betrekking tot prijsbepaling. Een vergoeding kan enkel worden gevraagd in de mate dat, ten

gevolge van het actief inschakelen ervan door de overheid in de waterbeheersing, inkomstenverlies kan worden aangetoond. De VLM berekent de vergoeding overeenkomstig de bepalingen vermeld in afdeling III van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 en is afhankelijk van de gewijzigde waterberging op de landbouwwaarde van de percelen.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelskader of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, m.u.v. het werk dat de Grondenbank zal hebben om eventuele vergoedingen te berekenen.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft een impact op het Provinciebestuur aangezien dat bestuur zal instaan voor de financiering van de instrumenten gekoppeld aan de afbakening. In het algemeen kan gesteld worden dat de kostprijs van deze vergoedingen beperkt zal zijn ten opzichte van de verwerving van de percelen.

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de betrokken gemeente.

4. VERDER TRAJECT

Provincie Oost-Vlaanderen zal verder werken aan het ontwerp van het GOG, het indienen van een omgevingsvergunningsaanvraag voor de aanleg en uiteindelijk de werken in uitvoering brengen.

Na goedkeuring van onderhavig besluit en publicatie in het Belgisch Staatsblad zal de Provincie Oost-Vlaanderen de administratieve procedure uitvoeren voor de actieve inschakeling in de waterbeheersing van onroerende goederen gelegen binnen een overstromingsgebied, zoals opgenomen in art. 9 van het voornoemd BVR van 24 juli 2009. Het besluit van de Vlaamse Regering wordt door middel van aanplakking aan de toegangswegen tot het GOG bekend gemaakt. Daarnaast worden alle betrokkenen aangeschreven om hen te wijzen op hun rechten inzake aankoop- en vergoedingsplicht. Vanaf dan kunnen aanvragen worden ingediend.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme beslist haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van ministerieel besluit tot afbakening van het gecontroleerde overstromingsgebied **Kasteelmolen te Maarkedal**.

Bijlagen:

1. Kadernota: "Situering van 4 geplande GOG's in de Maarkebeekvallei binnen de integrale aanpak van overstromingsschade"
2. MER-screeningsnota: "Overkoepelende screeningsnota 4 geplande GOG's in de Maarkebeekvallei: samenhangend werking en impact op overstromingsregime (Overkoepelende screeningsnota)"
3. Quickscan-Wezertoets
4. Verscherpte Natuurtoets